

KÖYLIÖ-SEURAN HISTORIIKKI 2000-2009

Hannu Orpo

Yleistä

Köyliö on Suomen historiassa ainutlaatuinen paikka. Köyliössä on Suomen kirjoitetun historian ensimmäisiksi mainitut paikat ja henkilöt. Voidaan väittää, että kaikki entisen kansakoulun käyneet tiesivät, että talonpoika Lalli tappoi piispa Henrikin Köyliönjärven jäällä 1100-luvun puolivälin paikkeilla. Nykyisen peruskoulun käynet ovat saaneet saman opetuksen. Tärkeitä paikkoja ovat järven lisäksi Köyliönsaari kartanoineen ja Pyhän Henrikin kari, piispan surmapaikka.

Köyliönsaaren piispankartano oli Turun piispojen läänityksenä läpi katolisen keskiajan, ja se oli sen jälkeenkin Suomen mahtisukujen omistuksessa. Pyhän Henrikin kari järven pohjoispäässä nousi keskiajalla tärkeäksi katolisten pyhiinvaeltajien kokoontumispaikaksi, Pyhän Henrikin muistopaikaksi ja markkinapaikaksi. Pyhän Henrikin kari on tänäänkin ainoa roomalaiskatolinen pyhiinvaelluspaikka Pohjolassa. Köyliössä on tietysti edellä mainittujen paikkojen lisäksi lukuisia historiallisia kohteita. Niistä tulee ainakin mainita Köyliönsaaren rautakautiset kalmistot ja Yttilän Otta.

Köyliö saikin historiansa ansiosta tunnustusta, kun vuonna 1992 Suomen itsenäisyyden 75-juhlavuoteen liittyen Suomeen valittiin 27 kansallismaisemaa. Siellä Köyliönjärvi komeilee Kolin ja Punkaharjun ym. kuuluisien paikkojen joukossa.

Aika ajoin on käynyt ilmi, että köyliöläiset ovat liian vaatimattomia eivätkä osaa tuoda tarpeeksi esille Köyliön upeaa menneisyyttä. Tämän epäkohdan korjaamiseksi on sitten perustettu kotiseutuyhdistys tuomaan esille historian tapahtumia ja Köyliön muutakin elinvoimaa. Ensimmäinen Köyliö-seura toimi vuosina 1969-1971. Seura perustettiin 26.3.1969. Tämän yhdistyksen puuhamiehinä toimi useita silloisia köyliöläisiä vaikuttajia. Heistä pitää ainakin mainita seuran puheenjohtaja talousneuvos Toivo Kossila ja paikallishistorian tuntija, taiteilija Väinö Nummisto. Nummiston aloitteesta suoritettiin Pyhän Henrikin tien merkitseminen maastoon Turun Kupittaalta Nousiaisten kautta Köyliöön ja Kokemäelle. Köyliön alueella tämä tie kulkee likimain kunnan päästä päähän. Vuonna 1971 Köyliö-seura järjesti kotipihakilpailun Köyliössä. Vuoden 1971 jälkeen seuran toiminta loppui ilmeisesti edellä mainittujen puuhamiesten vanhenemisen ja väsymisen takia.

1990-luvun lopulla oli jälleen esillä sama huoli, että Köyliön menneisyys ja nykyisyyskin jää liian vähälle huomiolle. Köyliössä on monenlaista arvokasta kulttuuriin liittyvää toimintaa. Tuiskulassa on toiminut jo vuosikymmenien ajan kesäteatteri. Sen arvo on siinä, että koko kylä keskittyy esityksien toteutukseen talkoilla, ja lisäksi esitysten käsikirjoitukset ovat olleet näihin päiviin asti kylän omien kirjoittajien laatimia. Pölsussa on Vanhankartanon riihellä pidetty pimeässä tammikuun illassa talvihenrikkinä Pyhän Henrikin surmavirsi-esitys. Samoin Pölsussa on monien vuosien ajan vietetty Köyliön Lions-klubin toimesta ohjelmallista juhannusjuhlaa. Voitoisissa ja Vuorenmaassa tehtiin 1990-luvun lopulla kyläkirjat. Taloista kerättiin talkoovoimin vanhoja valokuvia, ja parhaat kirjoittajat tekivät tekstin. Monet muutkin askartelivat kotiseututyön parissa eri puolella pitäjää. Tuiskulassa Paula Härkälä teki suuriarvoista työtä keräämällä vanhaa tietoa ja setvimällä Paavo Varpialan laajaa jäämistöä. Valokuvaaja Jaakko Ojala oli jo lähes 30 vuoden ajan harrastanut vanhojen valokuvien keräilyä ja kopiointia. Köyliöläissyntyiset raumalaiset Kalevi Salmi ja Tommi Virtanen erikoistuivat sukututkimukseen.

Keskusteluissa todettiin nämä Köyliön vahvuudet, mutta monien mielestä asioita puurettiin liikaa hajallaan. Koordinoinnista olisi ollut hyötyä kaikille. Siksi Jaakko Ojala asiasta huolestuneena

kutsuikin vuonna 1998 kotiinsa kymmenkunta toimijaa keskustelemaan asiasta. Se tapaaminen ei vielä tuonut tulosta, mutta kaksi vuotta myöhemmin samat henkilöt samassa paikassa päätyivät alustavasti uuden Köyliö-seuran perustamiseen.

Köyliö-seuran tarkoitus ja toiminta ja perustaminen

Köyliö-seuran sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on

- kotiseudun kehittäminen ja viihtyvyyden lisääminen
- menneisyyden vaaliminen
- tulevaisuuden turvaaminen
- kotiseututietouden lisääminen
- kotiseutuhengen ylläpitäminen ja omatoimisuuden voimistaminen

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys

- seuraa kotiseudun kehitystä, tekee esityksiä ja aloitteita ja antaa lausuntoja
- järjestää mm. kokouksia, koulutusta, kotiseutupäiviä, kulttuuritilaisuuksia ja retkiä
- edistää perinteiden, historian ja nykypäivän tallentamista
- toimittaa kotiseutuaiheisia julkaisuja

Toimintansa tukemiseksi yhdistys

- kantaa jäsenmaksua
- suorittaa varojenkeräystä
- ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja sekä hakee avustuksia

Köyliö-seuran perustava kokous (7.5.2000)

Yhdistyksen perustava kokous pidettiin Kepolan koululla sunnuntaina 7.5.2000. Läsnä oli 31 henkilöä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Veli-Pekka Suni ja sihteerinä Maiju Routama. Aluksi kuultiin kotiseutuneuvos Esko Pertolan selostus kotiseututyöstä Kokemäellä. Yleiskeskustelun jälkeen päätettiin perustaa kotiseututyötä vaaliva yhdistys, Köyliö-seura. Todettiin, että Liisa Palosen ehdottama Köyliö-seura nimenä edistäisi kotiseutuasiaa, mutta murteellinen nimi saattaisi tuoda käytännön ongelmia. Yhdistys päätettiin rekisteröidä ja allekirjoitettiin perustamisasiakirja. Hyväksyttiin yhdistykselle säännöt ja päätettiin liittyä Suomen kotiseutuliiton jäseneksi sekä päätettiin, että yhdistyksen ensimmäinen toimintakausi kestää vuoden 2001 loppuun.

Yhdistykselle valittiin puheenjohtaja ja yhdeksänjäseninen hallitus. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Risto Routama. Hallituksen kokoonpanossa nähtiin alueellinen edustus tärkeänä, ja siksi hallituksen jäsenet ja varajäsenet valittiin ns. kyläjaon pohjalta:

kylä	jäsen	varajäsen
Kankaanpää	Samuli Vahteristo	Lassi Kauko
Tuiskula	Kalevi Salmi	Paula Härkälä
Vuorenmaa	Juha Honkanen	Hannu Orpo
Kepola	Jaakko Ojala	Raija Koskinen
Ristolän alue	Simo Nummi	Maija Suni
Yttilä	Liisa Palonen	Heikki Vännilä
Voitoinen	Hannele Laukkanen	Alpo Välilä
Vanhakartano	Jouko Mäkinen	Veli-Pekka Suni
Kesäköyliöläinen	Olavi Linturi	Alpo Ketonen

Tilintarkastajiksi valittiin Outi Reiman ja Juhani Kaatonen.

Yhdistyksen toiminnan alkutaival

Risto Routama kertoo Köyliöstä 2-teoksen esipuheessa: ”Seuran alkutaival on ollut erittäin aktiivinen ja toimelias. Jo perustamiskokouksessa vallinnut into ja ideoiden rikkaus ennakoivat tuloksellista toimintaa. Seuran toimintaan on saatu mukaan osaavia ja toimeliaita henkilöitä, jotka ovat uhranneet aikaansa ja antaneet asiantuntemuksensa seuran toiminnalle kotiseudun hyväksi. Työtä on tehty kotiseutuhengen vallitessa, yhteen hiileen puhaltuen. Ajatuksia ja suunnitelmia yhdistyksen tulevasta toiminnasta on runsain mitoin, joten toivottavaa on, että nyt vallitseva henki innostaa vuosien pitkäjänteiseen toimintaan, sillä tehtävää on loputtomasti.”

Monipuolista toimintaa kuluneen kymmenvuotiskauden aikana

Köyliö-seuran toiminta on ollut tämän kuluneen kymmenvuotiskauden aikana erittäin vilkasta, monipuolista, ja voisi sanoa jopa ennätyksellistä ainakin paikkakunnan koon huomioon ottaen. Köyliö-seura on julkaissut kirjoja, toteuttanut Alma- ja Leader- rahoituksella hankkeita, pitänyt seminaareja ja keskustelutilaisuuksia, ottanut kantaa ympäristöasioihin, hankkinut opastauluja Köyliön tärkeimpiin historiallisiin kohteisiin, osallistunut kunnan ja seurakunnan kanssa Köyliöpäivien järjestelyihin, järjestänyt Pöytäkirjoissa useana vuonna talvihenrikkinä Pyhän Henrikin surmavirsi-esityksen sekä järjestänyt yhdessä seurakunnan kanssa kirkonmenoja ja hartaustilaisuuksia Pyhän Henrikin karilla.

Lallin pidot

Lallin pidot järjestettiin ensimmäisen kerran Lallintalolla 17.11.2001. Vuoden 2001 toimintakertomuksessa kerrotaan: ”Pidot oli rakennettu Lallin metsästysretken päätösjuhlaa kuvaavaan näytelmän ympärille. Käsikirjoituksen oli laatinut Riikka Palonen, joka myös johdatteli tarinan kulkua Metsän Hengen roolissa. Lallina nähtiin Tapio Putko ja Kerttuna Marja Kynnysmaa. Lallin renkeinä ja piikoina hääri 21 ahkeraa talkoolaista. Vieraillevina esiintyjinä touhuvat olutmestari Jouko Ylijoki ja Kalle Markula, sekä Euran Härkäniityn asukkaita johtajanaan Onnekas eli Kari Jakonen. Illan musiikista vastasi tamperelais-helsinkiläinen Ihtirikko-orkesteri.

Marja Kynnysmaan loihittimien pöydän antimien ääreen kokoontui 85 vierasta. Ruokalistalta löytyi suurustettua kasvislientä, kasvispiirakkaa, maustettua silakkaa, suolalohta, juustoa, sipulia, kaalia, lanttua, porkkanaa, punajuurta, herneenpalkoja, saunapalvattua häränpaistia, makkaraa härän sisälmyksistä, mäskeleipää ja voita. Jälkiruoksi nautittiin puolukkapöperöä, ja ruokaa kyyditti Kalle Markulan panema tumma pintahiivaolut. Ruoka syötiin sormin leivän päältä, apuna ainoastaan Aulis Haikosen veistämät puulusikat.

Lallintalon suuri sali oli Jaakko Ojalan johdolla muutettu metsäksi, johon syösyön tunnelmaa loivat aidot kuuset ja lukuisat kynttilät. Lisätunnelmaa toivat pitovieraille hankitut keskiaikaiset puvut, tilaisuuteen teetetyt, muinaislöytöihin perustuvat astiat sekä muu näyttävä rekvisiitta kuten sarvet, taljat, aseet tai vaikkapa Lalli ja Kertun juomasarvet (tekijä Tuomas Kauko).”

Virhe. Linkki ei kelpaa.

Jaostot

Köyliö-seura on vuosien mittaan saanut tunnustusta toiminnallisuudestaan ja vireydestään. Tähän on ehkä eniten vaikuttanut se, että tehtäviä jaettiin eri henkilöille perustamalla jaostoja. Näin saatiin useita henkilöitä rekrytoitua seuran toimintaan. He käyttivät taitojaan ja yhteyksiään seuran hyväksi. Heti alkuun perustettiin perinne- ja julkaisijaostot sekä Lallin pidot-toimikunta.

Myöhemmin perustettiin puku- ja korujaosto, ympäristöjaosto, patsastoimikunta sekä Köyliön ystävät. Tässä kirjoittelussa monet asiat on esitetty juuri jaoston kautta. On huomattava, että seuran hallitus on ollut kaikessa toiminnassa tärkein lenkki, koska se yksin vastaa seuran taloudesta ja tekee sopimukset. Jaostojen ja hallituksen työ menee usein päällekkäin. Jaostoissa on tehty tärkeä pohjustus- ja ideointityö, ja sen vuoksi seuran hallituksen kokouksissa ovatkin jaostojen puheenjohtajat aina mukana.

Perinnejaosto

Perinnejaoston toiminnan tarkoituksena on kaikenlainen Köyliöön liittyvä perinnetiedon keruu, tallentaminen sekä hyödynnettävään muotoon saattaminen. Köyliön historian myyttiset hahmot, Piispa Henrik ja talonpoika Lalli ovat olleet Köyliö-seuran tapahtumissa näkyvästi esillä. Perinnejaoston toiminta on ollut keskeisintä Köyliö-seuran toimintaa. Jaosto on järjestänyt seminaareja ja luentoja. Maaseudun kehittämisen aluerahoituksen (Alma) avulla on hankittu rahaa projekteihin. Näistä kaksi hanketta KUM eli Köyliön upea menneisyys ja YOT eli Yttilän Otta tutuksi ovat olleet suoraan perinnejaoston alaisia hankkeita. Ne olivat vajaa vuoden mittaisia hankkeita. Sen lisäksi oli erillinen, iso, kolmivuotinen Köyliö-taksvärkki-hanke. Jaosto on toiminnallaan osallistunut myös kaikkien Köyliöstä sarjan kirjojen tekemisiin. On kirjoitettu, luennoitu ja merkitty Köyliön historiallisia kohteita sekä tehty niihin opastekylttejä ja teiden varsille ajo-ohjeita. Vapaaehtoisen työn määrä on valtava niin kuin seuran muissakin toiminnoissa. Uusimpana hankkeena on 2009 hyväksytty KUVA- hanke eli vanhat valokuvat arkistoon. Perinnejaoston puheenjohtajina ovat toimineet Tommi Virtanen, Kalevi Salmi ja Heikki Silvola. Perinnejaostossa ovat toimineet jäseninä Paula Härkälä, Leena Järnfors, Lassi Kauko, Markku Koivisto, Tuula Kytövuori, Asser Lehtoranta, Seija Matomäki, Arto Orre ja Markku Toivonen.

Kiista Lallin ja Henrikin olemassaolosta

Lalli-seminaari 5.10.2002

Perinnejaoston toimesta järjestettiin Lallin koululla 5.10.2002 **Lalli-seminaari**. Luennoitsijoina olivat dosentti **Pertti Anttonen**, tutkija **Jouko Heyno** sekä emeritusprofessori **Kalevi Pöykkö**. Lalli- seminaarissa 5.10.2002 päivän anti oli kiinnostava ja innostava ainakin niille, jotka halusivat kuulla uusiakin näkemyksiä Lallista ja Henrikistä.

Taidehistorian emeritusprofessori Kalevi Pöykön esitys *Lalli, Piispa Henrikin surmaaja ja hänen kuvansa taiteessa, katolinen näkemys* perustui diakuviin ja niihin liittyvään asiantuntemukseen. Dosentti Pertti Anttonen esitelmöi aiheesta *Kertomus piispa Henrikistä historian ja kulttuuritutkimuksen valossa*.

Kuulijoita säväyttävin oli Turun yliopiston historian laitoksen tutkijan Jouko Heynon esitelmä *Lalli ja Piispa Henrik- tarua vai totta*. Hän mainitsi mm.: ”Lallin ja Henrikin kohtaamista pidetään historian tutkimuksessa monestakin syystä mielikuvituksen tuotteena, ei siis legendana ja taruna, vaan historiallista todellisuuspohjaa vailla olevana lähetysmotiiviin tukeutuvana allegoriana (vertauskuvallinen runouden tuote). Näin käy lopulta –väliaikaisesta menestyksestä huolimatta – niille, jotka vastustavat katolisen kirkon ja kristinuskon leviämistä. Historiantutkijoilla on käsitykselleen lukuisia perusteita, joista tässä vain muutama keskeinen. Ensiksikin katolisen kirkon arkistoista ei löydy yhtään alkuperäisainiota Henrik- nimisen piispan nimittämisestä hoitamaan Suomen asioita. Myöskään mainintaa hiippakunnan perustamisesta ei ole.”

Tilaisuuteen oli saapunut edellisen yön lumipyörystä huolimatta noin 70 hengen joukko. Esitelmien pohjalta syntyi vilkas keskustelu. Lehdistökin kirjoitti tapahtumasta runsaasti ja monipuolisesti.

Tuomas Heikkilän teos Pyhän Henrikin legenda v. 2005

Köyliöläiset olivat vähän ihmeissään Heynon väitteistä, mutta vielä järeämpää oli tulossa, kun syksyllä 2005 tutkija **Tuomas Heikkilä** säväytti koko valtakuntaa kirjallaan *Pyhän Henrikin legenda* (Suomen kirjallisuuden seuran toimituksia 1039).

Latinankielinen Pyhän Henrikin legenda on Suomen vanhin säilynyt kirjallinen teos. Tuomas Heikkilän tutkimus legendasta selvittää, mitä Pyhästä Henrikistä voidaan tietää. Keskiaikaisten käsikirjoitusten avulla seurataan Henrikin pyhimyskultin kehittymistä ja leviämistä Suomesta Skandinaviaan ja edelleen Keski-Eurooppaan. Tutkimus Pyhän Henrikin legendasta lähestyy Suomen keskiaikaista kulttuuria uudesta näkökulmasta ja purkaa myyttejä kansallispyhimyksemme ympäriltä.

Tuomas Heikkilän teos on laaja tieteellinen tutkielma keskiaikaisen Suomen historiasta ja kulttuuriyhteyksistä. Lehdistö, Helsingin Sanomat etunenässä, keskittyi kuitenkin kertomaan, että Heikkilän tutkimuksen mukaan Pyhää Henrikiä ja Lallia ei ole ollut olemassakaan. Köyliöläisiäkin haastateltiin, ja silloinen valtuuston puheenjohtaja Esa Ruohola sanoi Helsingin Sanomissa, että hän ainakin uskoo Lallin olleen olemassa ja väitti olevansa Lallin sukua suoraan alenevassa polvessa. Köyliö-seura järjesti 19.11.2005 **Lallintalolla keskustelutilaisuuden**, johon alustajaksi oli saatu Tuomas Heikkilä. Paikalle oli saapunut lähes sata henkilöä puolustamaan Lallia. Samaa asiaa eli Lallin puolustamista oli jo kesällä 2005 Köyliö-päivien yhteydessä kosketellut Tuomas Heikkilän kirjasta tietämättä kesäköyliöläinen, Keravan museon johtaja **Leena Järnfors** esitelmällään *Lalli oli olemassa*.

Pyhän Henrikin surmavirsiesitykset

Vanhankartanon maalla Polsun riihellä ja Polsunsalmen rannalla on vuosina 1999 – 2008 esitetty *Pyhän Henrikin surmavirsi* viisi kertaa. Ensimmäinen esitys oli jo ennen Köyliö-seuran perustamista vuonna 1999. Pimeässä illassa tammikuussa Henrikin päivänä (talvihenrikkinä) esitetty Lallin surmatyö keräsi heti ensimmäisellä kerralla liki pari sataa katsojaa.

Hankkeen ideoijina ja puuhaihmisinä olivat Kaarina ja Tapani Toivola, Niilo Ihamäki, Paula Härkälä, Risto Routama ja Jaakko Ojala. Esittäjinä oli lukuisa joukko Tuiskulan näytelmäpiirin harrastajia ja muita vapaaehtoisia. Näytelmän ohjasivat **Kaarina Toivola** ja **Paula Härkälä**. Esilukijana toimi **Niilo Ihamäki** ja teksti perustui *Kantelettaren ja Martti Haavion surmavirsiteksteihin*. Taustalla esiintyi Köyliön mieskuoron vahvistettu kvartetti. Koivukuja Kepolasta Polsun riihelle ja siitä kirkkoon oli valaistu kynttiläkujaksi.

Surmavirsiesityksen jälkeen siirryttiin Köyliön kirkkoon, jossa seurakunnan kanssa pidettiin ekumeeninen iltavesper. Ekumenian ajatusten mukaisesti siellä oli kaikkien kolmen Suomen pääuskontokunnan edustajat. Vuonna 2002 tämä iltakirkko oli erityisen juhlallinen. **Risto Routama** oli kutsunut ja saanut paikalle evankelisluterilaisen, roomalaiskatolisen ja kreikkalaiskatolisen piispan.

Vuosina 2000 ja 2002 Köyliö-seura oli jo järjestelyissä mukana, ja se oli luonnollistakin, koska tapahtuman koordinaattori Risto Routama oli silloin myös Köyliö-seuran puheenjohtaja.

Vuosina 2006 ja 2008 näytelmän ohjasi ammattiohjaaja **Pekka Saaristo**, ja hän toi esitykseen oman lisänsä. Jo ulkoiset olosuhteet muuttuivat. Katsomo tehtiin Kepolan pesäpallokentän katsomorakenteista, ja näyttämö siirrettiin kartanon rantasuulin pätyyn. Vuonna 2008 kartanon purettua rantasuulinsa, rakennettiin sen paikalle amfiteatteria muistuttava teatteri rantatörmää myötäillen. Pekka Saaristo vaati, että näyttämönä piti olla hirsinen neljä metriä korkea avoin Lalloilan pirtti. Pirtin hirsisalvokset tuotiin Yttilän Metsä- Vännilän autiotalosta. Pesäpallokentän katsomorakenteet tuotiin jälleen katsomoksi. Kummallakin kerralla Saaristo vaati esitykselle kunnolliset äänentoistolaitteet, ja niistä piti tietysti maksaa palkatulle firmalle kunnan korvaus. Äänentoistolaitteiden avulla monisatapainen yleisö eli mukana. Niilo Ihamäen nauhalta tuleva

esiluku, mieskuoron kvartetin kuorolaulu ja Vesa Alaren säveltämä surmavirsimusiikki kaikuivat nyt hienosti jäällä palavien nuotoiden lisätessä tunnelmaa.

Vuonna 2008 ei ollut kirkossa ollut enää ekumeenista iltavesperiä, vaan Köyliön ja Säskylän alueen paikallisten kuorojen *hengellisten laulujen konsertti*.

Surmavirsiesitys ylitti myös mediakynnyksen. Paikallislehdet olivat tietysti mukana joka kerta.

Vuonna 2002 surmavirsiesitys ylti aina TV 1:n pääuutisiin. Vuosina 2006 ja 2008 Satakunnan Kansa kertoi jo edellisenä päivänä toimittajan oltua mukana kenraaliharjoituksissa näkyvästi esityksestä. Näin väkeä tuli laajalta alueelta ympäri Satakuntaa ja erityisen paljon tietysti Pyhäjärviseu-dulta. Vuonna 2008 esitystä seurasi arviolta 400 katsojaa.

Köyliö-seuran EU:n Alma- rahoitukseen perustuvat hankkeet:

1. ”Köyliön Upea Menneisyys” –hanke (1.2.2002 – 31.12.2002) KUM-hanke

Tavoitteena oli kerätä kaikki saatavissa oleva tieto Köyliön taloista ja niiden muodostumisesta, talojen asukkaista ja heidän elämästään sekä taloihin liittyvistä kirjallisista dokumenteista, valokuvista ja haastatteluista. Kaikista kerättävästä tiedosta muodostettiin tietokanta. Vuoden 2002 osuus muodosti hankkeen pilottiosuuden. Selvitettiin, mitä tietoa oli olemassa ja millä aikataululla uuden kerääminen oli mahdollista. Lisäksi haastateltiin kaikki silloin elossa olevat Köyliön sotaveteraanit. Heidän muisteluistaan syntyi haastatteluja nauhoille 200 tunnin verran. Haastattelut julkaistiin Köyliöst-4 kirjassa.

Hanketta kehittäi Köyliö-seuran perinnejasto **Kalevi Salmin** johdolla. Se myös toimi hankkeen ohjausryhmänä. Kalevi oli myös hankkeen johtaja, ja hänen avukseen palkattiin osa-aikainen projektisihteeri. Projektisihteeriksi valittiin **Rauni Halonen**.

Ohjausryhmä arvioi loppukokouksessaan 15.1.2003, että hankkeessa oli saavutettu kaikki sille asetetut tavoitteet.

2. ”Yttilän Otta Tutuksi” –hanke (1.3.2005 – 22.11.2005) YOT-hanke

Päätavoitteena oli kartoittaa, mitä muinaisen Hiisiniemen eli Yttilän Ottan alueelta mahdollisesti olisi löydettävissä myöhemmin tehtävissä laajemmissa kaivauksissa. Tavoitteena oli suorittaa alueella parin viikon mittainen kaivaus, ja sitä varten järjestettiin Kaivu-kurssitus halukkaille harrastajakaivajille 8.3.-26.4.2005, 6 luentoiltaa. Varsinaiset kaivaukset Yttilän Ottassa tehtiin kolmen arkeologin ja yli kymmenen harrastelija-arkeologin voimin 6.6.-22.6.2005.

Tavoitteena oli myös luoda luotettava ja laajahko yleiskuva Köyliössä tehdyistä kaivauksista ja sitä varten pidettiin Lallin koululla *Hiisiniemen arvoitus eli Kaivu-seminaari 2.7.2005*.

Seminaarin pääaihe olikin kaivausta johtaneiden arkeologien **Kari Uotilan** ja **Hannele Lehtosen** esitelmä: *Köyliön tuhottu, kaivettu ja vielä kaivamaton menneisyys*. Kuten esitelmän nimikin kertoo kaivausten aikana todettiin, että Yttilän Ottan kuopanteet ovat vuosikymmenien aikana olleet moneen kertaan ”aartenetsijöiden” asiantuntemattoman käsittelyn kohteena, eli ne oli tuhottu. Tosin kuopanteita ehdittiin tutkia vain muutama, koska pääkaivu kohdistui alueen itäreunalla olevan kesähuvilan pihan tutkimiseen tulevan vesijohtotyön takia. Täältäkin löytyi kuitenkin mielenkiintoisia asioita, tulisijan pohjia ja eläinten luita hiilianalyysin mukaan 1300-luvulta. Samalla selvisi, että Ottan muinaismuistoalue on tosi laaja.

Kaivu-seminaarissa **Mikko Moilanen** esitelmöi *miekkojen teknisestä kehityksestä keski- ja myöhäisrautakaudella*, **Rami Raninen** *Köyliönsaaren rautakautisista ruumiskalmistoista* ja **Sari Mäntylä** *työkirveistä ja tapparoista eli kirveet rautakauden lopulla*. Seminaarin antia voidaan pitää Köyliön rikkaan historian arvoisena.

YOT- hankkeeseen liittyi tavoitteena myös selvittää vuonna 1751 palaneen Köyliön kirkon ja siihen liittyvän hautausmaan sijainti. Köyliön seurakunnan popcat- kaivukonetta käyttäen tehtiin rantatörmän alle rannan suuntainen oja tavoitteena löytää merkkejä palaneen ja perimätiedon mukaan järveen luhistuneen tornin palamisjätteitä. Kaivussa löydettiin tällä kertaa vain puhdasta rantahiekkaa.

Kirkkokarilla 7.8.2005 pidetyn Iltavesperin yhteydessä dosentti **Georg Haggren** esitelmöi aiheesta *Mitä tiedetään Kirkkokarilla sijainneesta kappelista*. **Ulla ja Mikko Moilanen** kertoivat 2.9.2005 Köyliön yläkoulun oppilaille *Kirkkosaaren komeasta miekasta, Yttilän Ottan asioista ja kaivauksista* yleisemminkin. Kepolan markkinoiden yhteydessä Moilaset pitivät Kepolan koululla samat luennot.

Tukholman sota-arkistossa ja Ruotsin valtionarkistossa kävivät dosentti **Heikki Rantatupa**, valokuvaaja **Jaakko Ojala** ja perinnejoukon puheenjohtaja **Kalevi Salmi** selvittämässä, mitä vanhoja karttoja sieltä löytyy Köyliön alueesta. Jaakko Ojala otti kartoista noin 350 valokuvaa. Heikki Rantatupa esitelmöikin 17.10. 2005 pidetyssä Köyliö-seuran syyskokouksessa näistä kartoista. YOT- hankkeen aikana suunniteltiin myös Köyliön 20:n historiallisen kohteen infotaulut. Samoin hankittiin maanteiden varsille opastauluja opastamaan näihin kohteisiin. Köyliöst-7 kirjassa asiantuntijat kertovat kesän 2005 kaivauksista ja YOT- hankkeen aikana pidetyistä luennoista sekä Köyliön historiasta enemmänkin.

3. Köyliö-taksvärkki-hanke (2.7.2003 – 31.5.2006)

Kesällä 2003 alkoi Köyliö-seuran mittavin Alma-rahoitteinen kehittämishanke. Hanke oli noin kolmen vuoden mittainen ja sen kokonaiskustannusarvio oli yli 165.000 euroa eli sama summa markkoina, liki miljoona markkaa. Hankkeen johtajaksi lupautui **Axel Cedercreeutz** ja projektisihteeriksi valittiin **Rauni Halonen**. Projektisihteerin toimi oli nyt täysipäiväinen.

Hankkeen tavoitteet

- Alueen nykyisten asukkaiden viihtyvyyden lisääminen, alueen imagon kohottaminen ja alueen kilpailukykyyn parantaminen asukashankinnassa.
- Kulttuurin keinoin, visuaalisen ilmeen ja tunnusmusiikin avulla saavuttaa valtakunnallistakin huomiota Köyliölle ja köyliöläisille.
- Kerätä yhteen halukkaat ulkoköyliöläiset ja saada heidät tekemään työtä koti- Köyliön hyväksi nykyiseltä paikaltaan.
- Kerätä yhteen köyliöläisten yritysten ja yhdistysten yhteystiedot ja mahdollistaa halukkaille omat kotisivut.
- Kartoittaa kaikki Köyliön vapaat asuin- ja liiketontit sekä ne maanomistajat, jotka olisivat halukkaita myymään kyseisiä tontteja.

Hankkeen aikana toteutuivat useimmat tavoitteet. Valmiimpia oltiin kulttuurin keinoin kehittämässä. **Vesa Alare** sävelsi hankkeen omaksi ja Köyliön tunnusmusiikiksi *Lintukoto-Köyliön sävel-teoksen*. Hankkeen tunnuskuvaiksi köyliöläissyntyinen karikatyyritaiteilija **Tommi Vuorinen** suunnitteli Köyliön tunnuslinnun, kalasäskän eli *Köde- linnun*, josta jalostettiin joka kylälle oma tunnusköde. Hankkeen aikana julkaistu *Seppämestari F.J. Bärling ja hänen museonsa-kirjanen* oli esittely sepän elämästä ja työstä. Vuoden 2004 Köyliö- päivät oli menestys. Tommi Vuorisen karikatyyrinäyttely Villa Linturissa, Ystävykset- patsaan paljastus kunnantalon pihalla juhlanan kutsuvierasjoukon kanssa, torpparivapautuksen 80-vuotisjuhlat ja seppä Bärlingin muistoreliefin paljastus Tuiskulassa sekä sunnuntain kotiseutujuhla Polsussa keräsivät paikalle lähes tuhat köyliöläistä ja Köyliön ystävää.

Hankkeen viimeisen puolentoista vuoden painopiste oli alueen imagon kohottaminen erilaisin keinoin. Tehtiin mm. Köyliön kylien yhteinen esite *Kohdataan kylillä* sekä Köyliön kunnan *esittely-CD*. Näiden lisäksi hanke toimi yhteistyössä Satakuntaliiton maalle ja maakuntaan muuton edistämishankkeen *Sata muuttaa maalle* kanssa. Yhdessä Köyliön kunnan kanssa suunniteltu tonttimarkkinointiesite *Tee unelma kodistasi totta – hanki tontti Köyliöstä* ilmestyi keväällä 2005 ja sitä esiteltiin Porin rakennus- ja vapaa-aikamessuilla. Saman vuoden syksyllä valmistui huolella suunniteltu esite *Kohdataan kylillä*. Tämä esittelyvihkonen sai paljon positiivista palautetta. Esite oli kuntamarkkinointia parhaimmillaan. Köyliön kylät saivat arvoisensa esittelyn. Vihkosen ensijakelu oli ELMA- messuilla Helsingissä. Se jaettiin myös jokaiseen kotitalouteen Köyliössä. Nämä hienot esitteet olivat seuran tiedottaja **Samuli Vahteriston** ja taittaja-taiteilija **Simo Nummen** käsialaa. Heidän osaavien käsiensä kautta ovat kulkeneet kaikki vuosien mittaan Köyliössä koteihin jaetut esitteet. Samuli Vahteristo oli tekijänä ja johtajana myöskin Köyliön esittely- CD:n suunnittelussa ja teossa.

Hankkeen aikana hankittiin noin 700 ulkoköyliöläisten nimeä sisältävä luettelo. Köyliön yrittäjät toimivat samanaikaisesti ja samansuuntaisesti hankkeen tavoitteiden kanssa. Yrittäjät lähtivät kirkastamaan köyliöläisten yritysten kuvaa koulutuksen ja tiedottamisen kautta. Yrittäjähdistys loi oman EU-rahoitteen hankkeen avulla *virtuaalisen kuntakeskusmallin*, jossa eri puolella Köyliötä olevien yritysten palvelutarjonta koottiin yhteen. Se palvelee tänäkin päivänä netissä 24 tuntia vuorokaudessa.

Kuninkaan männyn dramaattiset vaiheet syksyllä 2005

Ruotsin kuningas Kustaa III teki tarkastusmatkan Suomeen vuonna 1775. Matkallaan Hämeenlinnasta Turkuun hän tarkasti Köyliön Kankaanpään kylässä olleen rakuunarykmentin ja yöpyi Pryhtin ratsutilalla. Ennen saapumistaan Kankaanpään Pryhtille hän ruokaili seurueineen Ilmijärven rannalla myöhemmin Kuninkaanmännyn ristityn puun alla.

Joskus 1900-luvun alkupuolella oli männyn kylkeen upotettu kivilaatta, jossa kerrotaan: ”Kuningas Kustaa III ruokaili seurueineen 24.6.1775 tämän männyn juurella.” Kun Köyliö-seura oli saanut tietoja, joiden mukaan puu saattaisi kovan lumitaakan tai tuulenpuuskan ansiosta kaatua, päätettiin puu katkaista torsoksi. Puu katkaistiin 12.9.2005 4,5 metrin mittaan. Puun latvaosa sahattiin pölkyiksi, jotka otettiin tarkkaan talteen. Puun latvaosan maanomistaja **Axel Cedercreeutz** oli lahjoittanut Köyliö-seuran käyttöön. Seura suunnitteli kelon lohkoista lahjaesineen myytäväksi ja seuran lahjaesineeksi.

Joskus oli esitetty epäilyksiä: kivilaatta ei ole oikeassa puussa eikä tämä puu olisi niin vanha, että sen alla olisi voitu ruokailla. Kuninkaan männyn ikä päätettiin selvittää. Puusta leikattu kiekko lähetettiin Joensuun yliopiston dendrokronologiseen laboratorioon. Siellä tehtiin männystä ajoitusseleste dosentti **Pentti Zetterbergin** johdolla. Kuninkaanmännyn vuosilustosarjaa verrattiin lounaisen Suomen männyn vuosilustokalentereihin. Puu oli aloittanut kasvun suunnilleen 1722 tai ehkä aikaisemminkin ja puu oli näin ollen kuninkaan vieraillessa Köyliössä vähintään 50-vuotias. Näin ollen puu oli Zetterbergin mielestä oikea kuninkaan mänty.

Köyliöst-7 kirjassa on **Hannu Orpon** laatima artikkeli asiasta.

Historian havinaa vuoden 2006 sääntömääräisissä kokouksissa ja Köyliö-päivillä

Köyliö-seuran kevätkokous pidettiin Lallin koululla 30.3.2006. Dosentti **Kari Uotila** kertoi Yttilän Ottan kaivausten radiohiiliajoituksen tuloksista, ja dosentti **Pentti Zetterberg** kertoi puun iänmäärityksen menetelmistä ja vuosilustokalentereista. *Pala Kuninkaanmäntyä- lahjaesine* oli saatu valmiiksi ja ensimmäiset kappaleet luovutettiin tässä tilaisuudessa. Pala Kuninkaanmäntyä n:o 1 annettiin vapaaherra **Axel Cedercreeutzille** ja seuraavat kolme numeroitua palaa saivat lehdistön edustajat Alasatakunnasta, Satakunnan Kansasta ja Turun Sanomista.

Yhdistyksen syyskokous pidettiin Lallin koululla 28.10.2006. Tutkija **Rauno Vaara** kertoi maatutkauksen tuloksista Yttilän Ottassa. Yttilän Ottan kuopanteita oli syksyn aikana tutkittu vielä maatutkauksen avulla ja Vaara esitteli tutkimustuloksia.

Lauantaina 1.7.2006 järjestettiin Lallin koululla osana Köyliö-päiviä yhdessä Muuritutkimuksen ja Ajan jäljet Rauman seudulla- historiahankkeen kanssa seminaari *Suur-Köyliö 1000-1500-luvuilla*. Luennoitsijana olivat dosentit **Heikki Rantatupa**, **Heikki Simola** ja **Kari Uotila** sekä FM **Kari Vaara**.

Yhteistyössä museoviraton kanssa ideoitiin ja pystytettiin Taren rantaan kaksi informaatiotaulua *Pyhän Henrikin karista* tekstityskielenään suomi, ruotsi ja englanti. Taulujen paljastus tapahtui osana Köyliö-päivien viettoa illalla 2.7. ennen Henrikin karilla pidettyä vesperiä.

Saman Köyliö-päivien viikonvaihteen perjantaina 30.6. oli avattu Köyliön kirjastossa Lallia ja Henrikiä käsittelevän kirjallisuuden näyttely.

Uutta tietoa suomeksi

Menneisyyden vaalimiseksi ja tiedon säilyttämiseksi kaikki Köyliö-seuran julkaisemat kirjat sisältävät seuran tehtävän mukaisesti valtavasti tietoa. Kirjat sisältävät paljon yksin Köyliötä koskevaa uuttakin tietoa ja monia tarinoita on saatu julkaisukuntoon. Kirjoissa on myös Suomen historiaan kuuluvia dokumentteja. Näistä kannattaa mainita ainakin Köyliist-8:n kirjan kertomus *vuonna 1743 Turun rauhan solmimisesta*. Rauhanneuvotteluja johti Ruotsin puolesta kreivi Herman Cedercreutz, Köyliön kartanon tuleva omistaja. Köyliön kartano tuli Cedercreutz-suvun omistukseen vuonna 1746. **Axel Cedercreutz ja Aimo Salmi** ovat kääntäneet suomeksi vanhalla ruotsilla kirjoitetun Herman Cedercreutzin itsensä kertoman selostuksen rauhanneuvotteluista.

Vastaavasti Köyliist-7 kirjassa on lisävalaistusta Köyliön historiaan. Axel Cedercreutz ja Aimo Salmi ovat kääntäneet amiraali Carl Tersmedenin muistiinpanoista kertomuksen *Carl Tersmedenin käynti Köyliössä vuonna 1748 tarkastamassa Köyliön kartanon taloudenpitoa*. Carl Tersmeden oli Herman Cedercreutzin veljen poika. Tersmeden oli tuolloin komppanian päällikkö ja yleni myöhemmin amiraaliksi.

Köyliist-7 ja Köyliist-8 kirjat (2006 ja 2007) ovatkin oikeita Köyliön historian tietolaareja. Pääasiana Köyliist-7:ssä oli YOT- hankkeen ja Kaivu- seminaarin tietojen ja esitelmien tallentaminen. Siihen on tallennettu myös **Georg Haggrenin** esitys *Katolinen traditio ja sitkeä kansanusko – Köyliön Kirkkokarin Pyhän Henrikin kappelin löydöt* ja professori **Reino Keron** esitelmä *Kuorin alla, kirkon alla, hautausmaalla*. Köyliist-8 kirjaan on eniten artikkeleja kirjoittanut **Olavi Linturi**.

Valokuvat arkistoon -hanke (2009 –2010)

Valokuvaaja Jaakko Ojalan elämäntyötä käsittelevän *Käden ja silmän lahja – kuvia ihmisistä*-kirjan julkaisutilaisuudessa marraskuussa 2006 todettiin, että Jaakko Ojalan valokuvien negatiiveja on paljon (pari kuutiometriä) ja ne pitäisi tallentaa jälkipolville nykytekniikan keinoin. Tämä sama toive oli kirjattu useaan kertaan Köyliö-seuran toimintasuunnitelmissa, mutta rahoituksen puutteen ja työn suuritöisyyden takia jäänyt toteuttamatta. Vielä vaikeammin toteutettavaksi asian teki se, että mukaan haluttiin myös muut Köyliön vanhat valokuvat.

Vuodesta 2006 lähtien köyliöläisten vanhojen valokuvien koonti ja arkistointi päätettiin esittää hankkeeksi, johon saataisiin maaseudun kehittämisrahaa entisten Köyliö-seuran hankkeiden tapaan. Pyhäjärvisuudun kehittämissuostyksen kautta tehtiin anomus TE- keskukselle, joka hyväksyi

KUVA- hankkeen eli Köyliön upeat valokuvat arkistoon syksyllä 2009. Hanke on haastava, mutta se on kuitenkin lähtenyt hyvin käyntiin Jaakko Ojalan, Leena Järnforsin ja Kalevi Salmin osaavissa käsissä.

Julkaisujaosto

Jaosto huolehtii Köyliö-seuran julkaisutoiminnasta. Köyliist- julkaisusarjassa ilmestyy vuosittain yksi kirja. Köyliist-kirjat on Köyliö-seuran kymmenvuotisen toiminnan näkyvin osa. Kirjat myös elävät ja vaikuttavat niin kauan kuin suomen kielellä osataan lukea ja kirjoittaa. Kirjoja on ilmestynyt tähän mennessä kymmenen.

Kirja vuodessa on kova haaste mille tahansa seuralle, mutta ottaen huomioon Köyliön koon on se todellinen saavutus. Kirjanteon onnistumiseen ja ennen kaikkea kirjojen korkeaan tasoon on vaikuttanut monta asiaa. Kirjojen esipuheissa on kiiteltä kolmea taitajaa, Olavi Linturia, Simo Nummea ja Jaakko Ojalaa.

Olavi Linturi

Julkaisutoimintaa harrastavilla on suuri vastuu painotuotteen oikeakielisyydestä. Painotuotteen pitää olla hyvää suomea. Köyliö-seuralla on ollut onni saada kirjoitusten stilisoijakseen kirjoittamisen harrastaja, oikeakielisyyden vaalija, lehtori Olavi Linturi. Olavi on jatkosodan veteraani. Hän teki elämäntyönsä lehtorina Nastolassa. Hän on koko ikänsä harrastanut suomen kieltä ja kirjoittamista. Hän on kirjoittanut mm. *Köyliön Vanhankartanoa* ja *Lallintaloo* koskevat kirjat sekä Köyliist-kirjasarjan kolmosen *eli Köyliön murre-sanakirjan* (v.2002). Olavi Linturi on oikolukenuk ja saattanut painokuntoon Köyliö-seuran kirjojen lisäksi useita teoksia. Hänen haukankatseensa alla ovat oikean kirjallisen muodon saaneet niin isot kuin pienetkin kirjoitusvirheet.

Jaakko Ojala

Kirjojen kuvituksesta on vastannut valokuvaaja Jaakko Ojala. Hän on ainoa valokuvaaja, jolla on Suomen Valokuvaajain Liiton Mestariarvo sekä muotokuvaajana että mainoskuvaajana. Jaakko Ojala on kartuttanut valokuvausalan oppeja niin kotimaassa kuin ulkomailla, ja hänen valokuviaan on ollut esillä useissa eri näyttelyissä ulkomaita myöten. Jaakko Ojala on tallentanut töissään Satakunnan ja Varsinais-Suomen arvokasta käsityöperinnettä. Hän on julkaissut töistään valokuvakirjan *Käden ja silmän lahja – valokuvia ihmisistä*. Teos kertoo kuvin ja tekstein, miten Köyliön Tuiskulan kylästä ravustusrahoilla ensimmäisen kameransa hankkineesta nuorukaisesta tuli arvostettu kuvaaja. Jaakko on käsitellyt kaikki Köyliist- kirjoihin valitut kuvat. Hänen käsittelynsä jälkeen huonokin kuva on muuttunut painokelpoiseksi.

Simo Nummi

Kirjan ulkoisen ilmeen tekee taittaja. Taittaja suunnittelee jokaisen sivun kansikuvasta lähtien viimeiseen aukeamaan. Tekstin ja kuvien pitää olla visuaalisesti tasapainossa joka aukeamalla. Kirjainkoon ja fontin valinta on ammattityötä, on osattava. Köyliist- kirjojen taitosta on vastannut Simo Nummi. Simo on saanut syntymässään taiteellisia lahjoja, ja hän on osannut hyödyntää niitä elämässään. Simo sai mainosalan pohjakoulutuksen Markkinointi-instituutissa Helsingissä. Hän toimi parissakin mainostoimistossa Porissa suunnittelijana ja vastuullisena taiteellisenä johtajana (AD:nä) ennen kuin siirtyi kotipitäjäänsä Köyliöön ja perusti oman mainostoimistonsa, Mainos-Nummen.

Simo Nummi on tehnyt jokaisen Köyliist- kirjan taiton.

Veteraaneja haastattelemalla saatiin jo katoamassa olevaa tietoa ja haastatteluista tehtiin kirjoja

Köyliön aktiiviset kylät ja kylien puuhaihmiset ansaitsevat suuren kiitoksen. *Veteraanikirjaan* (4.), *sankarivainajakirjaan* (5.) ja *sotavankikirjaan* (9.) hankittiin pääasiallinen aineisto haastattelujen avulla. **Hannu Orpon** johdolla tehtiin haastatteluohjelmat kyselykaavakkeineen. Haastattelijat sopivat haastateltavan kanssa ajankohdan ja menivät Minidisk- äänityslaitteineen tämän kotiin. Esimerkiksi sotaveteraanien haastatteluista syntyi 77 ääninauhaa, joissa on kaikissa samat 20 haastattelukysymystä omilla raidoillaan. Nämä ääninauhat ovat itsessään tietopohja myöhemmillekin tutkimuksille. Köyliö-seura luovutti ääninauhat Köyliön kotiseutuarkistoon säilytettäväksi. Nauhoitteiden kokonaistuntimäärä on mittava, yli 80 tuntia. Työpäivinä mitaten niiden pelkkään kuunteluun kuluisi parisen viikkoa.

Köyliö-seura teki haastatteluista myös CD- äänitteen. Se on luovutettu ainakin Köyliön kirjastolle, Porin Prikaatille ja Köyliön sotaveteraanien omaan käyttöön. Jokaiselle veteraanille tehtiin hänen omasta haastatteluosuudestaan C- kasettikopiot. Nämä lahjoitettiin veteraaneille heidän joulujuhlassaan 2002.

Hannu Orpon lisäksi veteraanikirjan haastattelijoina olivat Rauni Halonen, Alpo Heino, Raija Koskinen, Hannele Laukkanen, Asser Lehtoranta, Seija Matomäki, Jaakko Ojala, Liisa Palonen, Jaakko Parkkila, Maiju Routama, Risto Routama, Kalevi Salmi, Markku Toivonen, Samuli Vahteristo ja Pentti Vähätalo.

Köyliöläiset sankarivainajat- kirja tehtiin samalla metodilla kuin veteraanikirja. Seuraavat henkilöt ottivat selvittääkseen yhden tai useamman sankarivainajan elämänjuoksun: Alpo Heino, Niilo Ihmäki, Juhani Kaatonen, Raija Koskinen, Asser Lehtoranta, Olavi Linturi, Jaakko Ojala, Hannu Orpo, Liisa Palonen, Jaakko Parkkila, Simo Pihala, Maiju ja Risto Routama, Kalevi Salmi, Markku Toivonen, Samuli Vahteristo ja Pentti Vähätalo.

Köyliön seurakunnan entiset työntekijät **Liisa Ahtola ja Pentti Pelkonen** ovat täydentäneet puuttuvia tietojamme Köyliön seurakunnan arkistoista. Kiitoksen ansaitsee myös vartija **Pentti Rantala** Yttilästä. Hän luovutti seuran käyttöön kaikki lehdistä leikkaamansa sankarivainajien kuolinilmoitukset. Pentti Rantalan muutkin leikekokoelmat ovat olleet käytössä Köyliöstä- kirjoja tehtäessä. Suuret kiitokset Pentille. Sankarivainajat- kirjaan on myöskin liitetty tuiskulalaisen *Alpo Koskisen talvisodan ja välirauhan aikana kirjoittama päiväkirja* sekä *Arvo Mikkolan sodan 35 kirjettä*. Paljon tietoja on saatu **Osvald Eelan** kirjoittamista *Pioneereina talvisodassa-* ja *Hyvästi Ääninen-* kirjoista.

Haastattelumenetelmällä koottiin tietoja Köyliön taloissa olleista venäläisistä vangeista

Köyliön Kakkurissa toimi sotiemme aikana Sotavankileiri I Köyliöön 1930-luvulla perustetun suovankilan alueella. Varsinkin jatkosodan aikana vankeja tuli paljon, ja heitä oli enimmillään melkein 4000. Koska miehet olivat rintamalla, ja tilojen pito oli naisten, lasten ja vanhusten varassa, oli työvoiman tarve maataloilla suuri. Sotavankileiri I oli upseerivankila, ja upseerivankien ei kansainvälisten lakien mukaan tarvinnut tehdä työtä. Vangeille tarjottiin kuitenkin mahdollisuus osallistua maataloilla töihin, ja monet vangit käyttivätkin sitä tilaisuutta hyväkseen, koska maataloilla sai parempaa ruokaa ja enemmän kuin vankileirillä. Taloissa vankeja pidettiin yleensä hyvin, ja kylillä liikkui paljon erilaisia tarinoita paikkakuntalaisten ja venäläisten suhteista. Nämä tarinat haluttiin koota kirjaksi.

Veteraanikirjojen teoissa jo koettu haastattelumenetelmä otettiin jälleen käyttöön, ja enimmäkseen samat kylien haastattelijat kuin veteraani- ja sankarivainajakirjassa olivat jälleen liikkeellä. Uusiakin haastattelijoita tosin oli useita.

Yhdeksäs Köyliist- kirja sisältää nämä haastattelut. Kirjan asiantuntijaosuuden *Jatkosodan sotavankiorganisaatio* on kirjoittanut FL **Juha Kujansuu**. Hän on kirjoittanut Tuomo Junkkarin kanssa Köyliön varavankilan historian, ja hänen lisensiaattityönsä käsittelee sotavankien oloja Suomessa.

Myös Köyliöön asettuneita evakkoja haastateltiin

Vuonna 2008 perinnejaoston puheenjohtajaksi tuli jälleen paljasjalkainen köyliöläinen Imatralla elämäntyönsä rehtorina tehnyt ja sittemmin Euraan muuttanut **Heikki Silvola**. Heikki otti tehtävänsä tosissaan. Mittavan työn hän teki *Köyliist-10:n kirjan Länteen* evakko-osuuden haastattelijana ja haastattelijoiden johtajana. Heikki Silvolan vaimo on Räisälän evakkoja. Tällä seikalla lienee osuutensa asiassa. Räisälän oma poika **Juhani Kaatonen**, entinen mm. Karjala-liiton hallituksen jäsen ja Räisälä- lehden päätoimittaja, oli kirjoituksineen ja muisteloineen myös vahvasti mukana. Kirjaan ovat omalla nimellään kirjoittaneet monet vielä hyvin evakkomatkinsa muistavat räisäläläiset.

Länteen kirjan alkuosaan, jossa kerrotaan köyliöläisten Amerikkaan muutosta, ovat vaikuttaneet ainakin **Paula Härkälä**, **Kalevi Salmi** ja professori **Reino Kero**. Paula Härkälä on vuosikautia koonnut ja taltioinut tuiskulalaisten *Amerikan kirjeitä*, Kalevi Salmi sukututkijana on työstänyt *listan vuosina 1889-1920 Amerikkaan lähtijöistä* passitietojen ja kirkonkirjojen mukaan, ja professori Reino Kero on kirjoittanut artikkelin *Siirtolaisuus Köyliöstä*. Tähänkin kirjaan on niin kuin moneen muuhunkin Köyliist- kirjaan omat kirjoitelmansa tuonut **Leena Järnfors**.

Kirjasarjan kirjoittajien joukko on mahtava, yli 100 henkilöä. Joukko on hyvin kirjava, kirjoittajia on tavallisista köyliöläisistä professoreihin. Eniten artikkeleita ovat kirjoittaneet Olavi Linturi ja Leena Järnfors.

Julkaisujaoston puheenjohtajana toimi Juhani Kaatonen vuosina 2001 – 2004. Vuodesta 2005 lähtien Simo Nummi on johtanut julkaisujaostoa. Julkaisujaoston jäsenenä ovat toimineet Alpo Heino, Olavi Linturi, Jaakko Ojala, Hannu Orpo, Risto Routama ja Samuli Vahteristo.

Tiedottaminen

Aikaansa seuraavan seuran tai yhdistyksen on hoidettava tiedottamisensa tavalla tai toisella. Tiedottajia on paljon, ja medianäkyvyydestä kilpaillaan. Köyliö-seura on tiedottamisessaan ollut monipuolinen ja nykyaikainen, ja siksi onnistunut aika hyvin. On laadittu tiedotteita ja jaettu niitä kaikkiiin postilaatikoihin kunnan alueella. On laadittu lehtikirjoituksia ja tapahtumien edellä puffijuttuja. Kaikkien tärkeiden tapahtumien ja kirjojen julkaisujen yhteydessä on pidetty lehdistötilaisuuksia.

Köyliö-seuralla on perustamisvuodesta lähtien ollut omat verkkosivut, joita on myös jopa kuukausittain päivitetty. Sisäisen tiedottamisen keinoja ovat olleet tiedotteet, kokoukset sekä sähköposti- ja tekstiviestit.

Suurimman työn on tehnyt Köyliö-seuran tiedottaja **Samuli Vahteristo**. Samuli lähti aikanaan eläkkeelle Porin Prikaatin tiedottajan toimesta, ja se jo kertoo, että hän on tiedotuksen ammattilainen. Arvostuksen ansaitsee myös **Kalevi Salmi**, joka hoiti verkkosivuja vuosikautien ajan Tommi Virtasen jäätyä pois seuran toiminnasta ensimmäisen toimintavuoden jälkeen. Kolme viimeistä vuotta verkkosivuja on hoitanut **Leena Järnfors**.

Seuraavassa on lyhyesti Köyliist- kirjojen sisältö sellaisena kuin se on esitetty Köyliö-seuran nettisivuilla.

Köyliist 1

Ensimmäinen Köyliist- kirja ilmestyi syksyllä 2000. 80-sivuinen teos sisältää 15 mukavaa juttua, pääosin muisteloita vuosikymmenien takaa, kertojina 14 nykyistä tai entistä köyliöläistä. Kirja sai myönteisen vastaanoton. Niinpä siitä on otettu lisäpainos.

Köyliist 2

”*Köyliöläisiä tarinoita ja kertomuksia 2*” ilmestyi syksyllä 2001. Kirjan koko kaksinkertaistui edellisestä vuodesta: sivuja oli nyt 168, kertomuksia kaikkiaan 27. Teos perustui jälleen Köyliön historiaan ja perinteeseen. Tavoitteena oli, että Köyliön jokaisesta kylästä saadaan tarinaa mukaan teokseen. Tässä myös onnistuttiin. Kirjan menekki on ollut kiitettävää.

Köyliist 3

Köyliist- sarjasta on jo syntynyt vuosittainen perinne. Syksyn 2002 isänpäiväksi saatiin taas uusi teos. Tällä kertaa on kyseessä *Köyliöläinen murre-sanakirja*. Sen on suurella asiantuntemuksella koonnut Olavi Linturi, jolla on ollut käytettävissään mm. isänsä Oivan keräämä laaja murre-sanonjen kokoelma 1900- luvun alkuvuosilta. Lisänä kirjassa on muutamia murretarinoita hersyvällä ”köyliöllä” kerrottuna. Teos on tarpeellinen lisä jokaisen Köyliöstä ja sen perinteestä kiinnostuneen kirjahyllyyn.

Köyliist 4

Neljäs Köyliist- kirja *Köyliöläisten veteraanien muistoja sotavuosilta* on lähinnä viime sotiemme veteraanien haastattelujen pohjalta työstetty yli 200-sivuinen kokoomateos. Kirja on runsaasti kuvitettu, ja kertoo vahvaa tarinaa heistä, joiden kohtalona oli ase kädessä puolustaa tätä maata ja turvata sen itsenäisyys.

Köyliist 5

Viidenteen Köyliist- kirjaan *Köyliön sankarivainajat* on koottu kertomukset niistä miehistä, jotka joutuivat uhraamaan henkensä taisteluissa Suomen vapauden puolesta. Kirjassa esitellään köyliöläiset sankarivainajat, heidän kotinsa, perheensä, elämänvaiheensa ja taisteluidensa tiet. Kirja on koviin kansiin sidottu, yli 200-sivuinen, runsaasti kuvitettu juhlava teos, joka sopii erinomaisesti lahjaksi jokaiselle, jolle Suomi on oma, rakas isänmaa.

Köyliist 6

Talo elää tavallaan on kokoelma Niilo Ihamäen köyliöläisiä talotarinoita, jotka on aikaisemmin julkaistu paikallislehdissä. Niissä kuuluu paitsi Niilo Ihamäen lämmin kerronta myös historian soinnut ja nykypäivän sävelet. Mielenkiintoisia tapahtumia ja elämää taloissa niin torppariajalla kuin nykyisen EU:n puristuksessa. Maailma muuttuu, mutta talo elää tavallaan...

Luettua tätä Köyliöä on Sinulle tutumpi kuin koskaan. Mainio valinta omaan hyllyyn ja ystävälle vietäväksi

Köyliist 7

Aarnivalkeita ja Ratsastavia Ritareita on todellinen rautaisannos Köyliön historiaa. Kirja antaa hyvän yleiskuvan siitä, mitä arkeologiset kaivaukset Köyliön Kirkkosaarella, Kirkkokarilla, Yttilän Ottassa ja Tuhkanummessa ovat tuoneet päivänvaloon. Lallin myytti saa lisävalaistusta, samoin

Köyliön kirkot ja hautaustavat. Kustaa III:n matka Suomeen ja Köyliöön tulee upeasti käsitellyksi. Kirja sisältää taas kerran ennen julkaisematonta aineistoa, joka tekee siitä uutta historia-aineistoa luovan teoksen.

Köyliist 8

Köyliist 8, *Härkikarilta Karpalosuolle*, sisältää 24 erilaista asiakirjoihin ja muistitietoon perustuvaa kiehtovaa tarinaa, yhteensä 240 sivua. Kirjaan sisältyy paljon hauskoja yksityiskohtia. Esimerkiksi kauppias Heikki Winnari ja paroni Axel Cedercreutz kiistelivät 1800-luvulla siitä, kuljetaanko Kirkkosaareen höyrylaivalla vai rakennetaanko puusilta. Herman Cedercreutz oli toinen Turun rauhan (v. 1743) pääneuvottelijoista. Hänen muistelmiensa suomennos valaisee neuvottelujen kulkua myös kulussien takaisen epävirallisemman puolen osalta.

Köyliist 9

”*Se on ihan ninko ihmine*” avaa Köyliössä sijainneen Sotavankileiri I:n portteja ja paljastaa piikkilanka-aidan sisäpuolen asioita raadollisuudessaan. FL Juha Kujansuu antaa vakuuttavassa historiikissaan sotavankiasialle mahtavan taustan, jota muut kirjoittajat täydentävät omilla tavoillaan. Lisäksi kymmenet köyliöläiset kertovat auliisti omia muistojaan. Näistä laaditut kertomukset tuovat vankiasian yksittäisen pienen ihmisen tasolle nivoen näin kirjasta hienon kokonaisuuden.

Köyliist 10

Länteen – Siirtolaisuus Köyliöstä Amerikkaan ja Karjalasta Köyliöön

Reino Kero, Kalevi Salmi, Paula Härkälä, Leena Järnfors ym. kertovat niistä köyliöläisistä, jotka vuosina 1889 – 1920 lähtivät Amerikkaan. Miksi he lähtivät - kuinka heidän kävi, minne he lähtivät – mitä he tekivät ?

Juhani Kaatonen, Heikki Silvola, Markku Turkki ja monet muut kertovat Karjalan evakoiden matkasta Köyliöön, elämästä evakkona ja sopeutumisesta elämään läntisessä Suomessa.

Ympäristöjaosto

Ympäristöjaoston perustaminen tuli ajankohtaiseksi, kun Hallavaaran jätteenkäsittelylaitoksen alueelle alettiin vuonna 2002 suunnitella pilaantuneiden maa-ainesten käsittelylaitosta. Jaoston tehtävän onkin seurata Köyliön luonnon ja rakennetun ympäristön tilaa sekä tarvittaessa ottaa kantaa ja antaa lausuntoja näissä asioissa.

Vuonna 2003 ympäristöjaoston toiminta oli aktiivista. Köyliö-seura hankki kaksi selvitystä koskien Hallavaaraan suunniteltua pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen arviointiselostusta: (1) Köyliö-seuran ympäristöjaosto oli laatinut selvityksen, joka edusti paikallista asiantuntemusta. (2)

Ympäristöjuridista näkemystä edusti lausunto, jonka oli laatinut VT Suvi Vanne Maanomistajien Arviointikeskus Oy:stä. Näihin lausuntoihin perustuen Köyliö-seura totesi, että hanketta oli valmisteltu puutteellisesti, ja että pilaantuneiden maiden käsittelykeskus ei sovi Hallavaaraan.

Voidaan väittää, että Köyliö-seuran aktiivisen toiminnan ansiosta Satakierto Oy luopui hankkeestaan toteuttaa suurimuotoinen pilaantuneiden maiden käsittely Hallavaarassa.

Köyliö-seura on ollut huolissaan Köyliönjärven tilasta. Seuran edustajat ovat osallistuneet kaikkeen toimintaan, jolla Köyliönjärven tilaa on yritetty parantaa.

Ympäristöjaoston puheenjohtajina ovat toimineet Ilkka Kuvaja ja Mauri Krusberg.

Ympäristöjaostossa ovat jäseninä toimineet Antti Härkälä, Juha Jokela, Kari Kekki, Alpo Ketonen, Heikki Kytövuori, Jarkko Leppimäki, Riikka Palonen, Marja-Leena Pihajoki ja Marika Vahekoski.

Puku- ja korutoimikunta

Köyliön maineikkaan historian innoittamana Köyliö-seuraan perustettiin jo seuran alkuvaiheessa (2002) puku ja korutoimikunta. Toimikunta sai puheenjohtaja Barbro Cedercreutzin johdolla tehtäväkseen suunnitella Köyliön naiselle historiallinen puku, joka ajoittuu varhaiseen keskiaikaan ja Köyliönsaaren hautalöytöihin perustuva koru.

Puku- ja korutoimikuntaan valittiin Barbro Cedercreutzin lisäksi Liisa Koskinen, Raija Koskinen, Jaakko Ojala, Maiju Routama ja Sirkka Salo.

Pukuasiassa toimikunta tutustui hautalöytöihin, alan kirjallisuuteen ja käytti asiantuntijaa apunaan. Toimikunta päätyi asiantuntija Pirkko-Liisa Hilanderin ehdotuksen mukaiseen naisen asuun, johon kuuluvat aluspuku, vaippa ja esiliina. Puku esiteltiin 21.5.2003. Materiaalina on käytetty pellavaa ja villaa, väreinä ovat olleet mm. luonnonväri, ruosteenpunainen, lehden vihreä ja sininen. Puvun käytössä on eri vaihtoehtoja. Työasuna voidaan käyttää aluspukua ja esiliinaa. Juhlavaan asuun lisätään vaippa ja mahdollisesti esiliina. Omatoimisesti puvun valmistaneet ovat saaneet apua Liisa Koskiselta, joka on toiminut yhteyshenkilönä vuokratien kaavoja ja antaen neuvoja.

Naisen korun malli löytyi Köyliönsaaren kaivausten haudasta numero 7. Suunnitteluvaiheessa tärkeänä yhteistyötahona oli Museovirasto. Hautalöydön alkuperäiseen korumalliin haluttiin kuitenkin käytännön syistä muutoksia, joten se ei ole ns. muinaiskoru.

Korun tekijäksi löydettiin koruseppä Keijo Kinnunen Mynämäeltä. Koru valmistui vuonna 2004 ja se sopii hyvin pidettäväksi vuotta ennen valmistuneen historiallisen puvun kanssa. Riipuksena tai solkena käytettävä koru on pyöreä, halkaisijaltaan 50 mm ja sen materiaali on hopeaa. Korun keskustassa on liljamainen pakotettu kuvio ja sen oheiskoristelussa on pieniä pisteistä muodostettuja renkaita. Korun tekee erityisen arvokkaaksi se, että jokainen koru on uniikki, kokonaan käsin tehty.

Patsastoimikunta

Köyliön Vanhakartanosta on syntynyt taiteilija-kuvanveistäjä Emil Cedercreutz. Hän rakensi ensimmäisen ateljee-huvilansa Ilmilinnan Köyliöön Vanhankartanon maalle Ilmijärven rannalle, mutta siirtyi sitten Harjavaltaan vuolaan Kokemäenjoen varteen ja rakensi sinne ateljeensa, kotinsa, taiteilijakoti Harjulan ja Maahengen temppelin. Emil Cedercreutzin taiteellinen työ on laaja, ja hänen töitään ja muistoaan vaalimaan on perustettu säätiö. Vuonna 2004 päättyneessä EU:n rahoittamassa veistosten konservointi-projektissa käsiteltiin Emil Cedercreutzin 250 veistosta. Kaikkiaan museon kokoelmissa on noin 650 työtä, ja maailmalla on vielä satoja töitä. Emil oli kuvanveistäjä, taidemaalari, siluettien leikkaaja, kirjailija, museomies ym.

Säätiö on valanut vaskeen Emil Cedercreutzin kipsimalleja ja luovuttanut niitä pystytettäväksi Suomen kaupunkeihin. Vuonna 2001 perustettiin Köyliö-seuralle patsastoimikunta, jonka tehtävänä oli saada Köyliöön Emil Cedercreutzin veistämä patsas. Patsastoimikuntaan valittiin puheenjohtajaksi Risto Routama ja jäseniksi Axel Cedercreutz, Juhani Kaatonen, Rauni Halonen, Jaakko Ojala, Seppo Saarinen ja Sirkka Salo.

Säätiö halusikin kunnioittaa Emil Cedercreutzin kotikuntaa Köyliötä lahjoittamalla Ystävykset-patsaan pystytettäväksi Köyliön kunnanviraston pihalle.

Juhlallinen patsaan paljastusjuhla pidettiin 10.7. 2004 Köyliössä viikonloppuna 9.-11.7.2004, jolloin vietettiin myös torpparivapautuksen 80-vuotisjuhlaa sekä Köyliö-päiviä. Puheessaan paljastusjuhlassa EC:n säätiön hallituksen jäsen, vapaaherra Axel Cedercreutz sanoi: ”Koska EC:n säätiön säädekirjassa nimenomaan mainitaan, että veistoksia pystytetään Suomen kaupunkeihin, niin Taksvärkki-toimikunnassa päätettiin, että tänään, ja vain tänään, Köyliö on kaupunki !”

Köyliön ystävät- jaosto

Nuorin vaan ei vähäisin jaostoista on vuoden 2009 alussa toimintansa aloittanut Köyliön ystävät-jaosto. Jaoston tehtävänä on olla linkki Köyliöstä lähteneiden ja muiden Köyliön ystävien sekä nykyään Köyliössä asuvien välillä. Jaosto pyrkii tätä sidettä ylläpitämään ja mahdollisuuksien mukaan vahvistamaan.

Jaoston puheenjohtajana, ideoijana ja puuhanaisena on toiminut paljasjalkainen köyliöläinen, nykyinen turkulainen, ekonomi Helena Santala e Hyötilä. Hän on tehnyt elämäntyönsä Turussa Kauppaoppilaitoksen opettajana. Hänen lisäksi jaoston hallituksessa toimii Sirpa Rahkonen (e Silvola), Leena Nummelin (e Leinonen), Samuli Vahteristo ja Aulis Kylänpää.

Jaosto on pitänyt viisi kokousta eri puolella läntistä ja eteläistä Suomea. Nämä paikkakunnat ovat Rauma, Turku, Pori, Helsinki ja Tampere. Näissä kokouksissa on ollut hyvä yleisömenestys, ja Köyliö-seura on saanut paljon uusia jäseniä.

Torppariperinteen vaalintaa Köyliössä

Köyliö on ollut torpparipitäjä. Köyliön kartanoilla ja itsenäisillä tiloilla on ollut satoja torppia. Vuonna 1918 Vapaussodan jälkeen Eduskunta sääti maanlunastuslain. Torpat voitiin lunastaa itsenäisiksi. Köyliön Vanhankartanon kohdalla tilanne oli vaikea, koska torppia oli niin paljon. Kaikkiaan 254 maa-alueen erottaminen tapahtui siten, että valtio lunasti alueet Vanhaltakartanolta ja luovutti ne edelleen maansaajille. Virallisesti luovutus oli valmis vuoden 1924 tammikuussa

Vuonna 1974, kun oli kulunut 50 vuotta torpparien itsenäistymisestä, alettiin Tuiskulan entisessä torpparikylässä viettää kesäisin torppariviikkoa. Siihen rakennettiin kylän omin voimin torpparinäytelmä. Perinne on jatkunut, ja tänä kesänäkin oli näytelmäviikko.

Köyliö-seura on tehnyt yhteistyötä tuiskulalaisten kanssa. Näyttävimmän tämä tapahtui vuonna 2004 Köyliö-päivien aikana 8. – 11.7. Silloin vietettiin torpparivapautuksen 80-vuotisjuhlia. Kunnantalon pihalla paljastettiin Emil Cedercreutzin Ystävykset- patsas ja Tuiskulassa paljastettiin seppä F. J. Bärlingin muistoreliefi Torpparimuseolla. Painosta oli saatu *Seppämestari F.J. Bärling ja hänen museonsa- kirjanen*. Tämä kirjanen oli tehty yhteistyössä Köyliön museoyhdistyksen kanssa.

Tähän yhteyteen sopinee liittää Köyliö-seuran kunniajäsenen Niilo Ihamäen runo *Päivä on pulkassa*. Sen esitti Inkeri Marttila 9.7.2004 pidetyssä Torpparivapautuksen 80-vuotisjuhlassa.

PÄIVÄ ON PULKASSA

Oli päivä ehtinyt ehtooseen
viiva viimeinen pulkkaan piirtyi.
Väki väsynyt taksvärkin tehtyään
kotorppien töihin siirtyi.

Kuun sirppi meillä on aurinko,
näin tuumaili torpan väki.
Selin särkevin laihoa leikkaavan
kuu kelmeä torpparit näki

Vaan kun oli taksvärkki takana,
veropäivät pulkkaan saatu,
kuun noustua torpissa nukuttiin.

Oli uutta tämä elämän laatu.

Mökit harmaat heräsi horteestaan,
punamaalia seiniinsä saivat.
Jo muistoihin siirtyivät sijoiltaan
taksvärkin pulkat ja vaivat.

Ja oli kuin torppien tienoille
olis tullut uusi mahti,
työparia; mies ja hevonen
oma ohjasi tapa ja tahti.

Ja oli kuin tuuli leppeä
olis kulkenut kylien yllä
ja vanhaa väsyvää väkeä
olis hellinyt hyväilyllä.

Tuli torpparin päivä päätökseen,
viiva viimeinen pulkkaan piirtyi.
Väki väsynyt lepoon lempeään
sukupolvien saatossa siirtyi.

Vaan on kuin raatajat rauenneet
taas kulkisi tuttuja teitä,
siru siunattu takaa taivaitten
jalanjäljissä seuraisi heitä.

Henkilöhistoriaa

Köyliö-seuran puheenjohtajat:

Risto Routama 2000 – 2003

Hannu Orpo 2004 – 2007

Anneli Laine 2008 –

Varapuheenjohtajat:

Jaakko Ojala 2000 –2003 ja 2008 –

Kalevi Salmi 2004 - 2007

Sihteerit:

Sanna Hernelahti 2000 – 2001

Rauni Halonen 2002 – 2005

Pirjo Kotiranta 2006 –

Rahastonhoitajat:

Kirsti Savioja 2000 –

Tiedottajat:

Samuli Vahteristo 2000 -

Hallituksen jäsenet:

Aino Aaltonen 2004 –
Axel Cedercreutz 2002 –
Alpo Heino 2002 –
Juha Honkanen 2000 – 2003
Leena Järnfors 2008 – 2009
Hannele Laukkanen 2000
Asser Lehtoranta 2006 –
Olavi Linturi 2000 – 2007 ja 2010 –
Inkeri Marttila 2009 -
Jouko Mäkinen 2000 – 2001
Simo Nummi 2000 –
Jaakko Ojala 2000 –
Liisa Palonen 2000 – 2005
Kalevi Salmi 2000 – 2008
Samuli Vahteristo 2000 – 2001
Alpo Vällilä 2001 –

Jaostojen ja toimikuntien puheenjohtajat:

Perinnejaosto:

Tommi Virtanen 2000 – 2001
Kalevi Salmi 2002 -

Julkaisujaosto:

Juhani Kaatonen 2000 – 2004
Simo Nummi 2005 –

Köyliön ystävät:

Helena Santala 2009 –

Ympäristöjaosto:

Ilkka Kuvaja 2002 – 2005
Mauri Krusberg 2006 –

Lallin pidot- toimikunta:

Risto Routama 2001

Patsastoimikunta:

Risto Routama 2002 – 2004

Puku- ja korutoimikunta:

Barbro Cedercreutz 2002 – 2004

Köyliö-seuran huomionsoitukset ja palkitsemiset

Sääntöjensä mukaisesti Köyliö-seura voi hallituksen esityksestä kokouksessaan nimetä kunniajäsenekseen henkilön, joka on huomattavasti edistänyt ja tukenut yhdistyksen toimintaa. Lisäksi yhdistyksen hallitus on jakanut seuran toiminnassa ansiokkaasti toimineille jäsenille heidän merkkipäivinään kunniakirjoja.

Kunniajäsenet:

Niilo Ihamäki 19.3.2001

Kunniakirjat:

Niilo Ihamäki	n:o 1	19.3.2001
Olavi Linturi	n:o 2	19.4.2002
Kalevi Salmi	n:o 3	14.9.2002
Juhani Kaatonen	n:o 4	7.12.2002
Risto Routama	n:o 5	9.3.2004
Liisa Palonen	n:o 6	12.10.2004
Paula Härkälä	n:o 7	28.6.2005
Rauni Halonen	n:o 8	10.4.2006
Simo Nummi	n:o 9	1.6.2007
Jaakko Ojala	n:o 10	22.9.2007
Hannu Orpo	n:o 11	25.3.2008
Samuli Vahteristo	n:o 12	24.10.2008
Axel Cedercreutz	n:o 13	24.3.2009
Heikki Silvola	n:o 14	28.10.2009

Lalli ja Kerttu

Köyliö-seuran mielestä kulttuurityön tekijöitä arvostetaan aivan liian vähän. Köyliössä on vahva kulttuurityötä tekevien ihmisten joukko. Näiden ihmisten merkitys nähdään vasta sitten, kun he eivät ole enää käytettävissä. Pitkäaikainen ja tuloksekas toiminta paikallisen kulttuurityön hyväksi on seuran mielestä kotiseututyötä parhaimmillaan. Näistä lähtökohdista lähtien Köyliö-seura päätti korjata omalta osaltaan epäkohdan eli kulttuurityön tekijöiden aliarvostuksen.

Köyliö-seura päätti vuonna 2004, että yhdistys nimeää tarvittaessa vuosittain yhden kulttuurityössä mukana olleen miehen Köyliön Lalliksi ja naisen Köyliön Kertuksi. Köyliö-seura haluaa näin arvostaa heidän ansioitaan.

Lallit

Niilo Ihamäki	n:o 1 v. 2004
Juhani Kaatonen	n:o 2 v. 2005
Vesa Alare	n:o 3 v. 2006
Jaakko Ojala	n:o 4 v. 2007
Olavi Linturi	n:o 5 v. 2008
Veikko Salo	n:o 6 v. 2009
Axel Cedercreutz	n:o 7 v.2010

Kertut

Paula Härkälä	n:o 1 v. 2004
Vappu Hemmi	n:o 2 v. 2005
Sirkka Salo	n:o 3 v. 2006
Kaarina Toivola	n:o 4 v. 2007
-	
Hilkka Säteri	n:o 5 v. 2009
Barbro Cedercreutz	n:o 6 v. 2010

Tulevia haasteita

Tulevaisuudessa eteen tulevat kuntakentän muutokset aiheuttavat sen, että Köyliö-seuran työ tulee olemaan entistä tärkeämpää. Hyvinvointiyhteiskunta ja sen palvelut on turvattava, vaikka väki vähenee ja vanhenee, ja hoivapalvelujen tarve kasvaa kasvamisestaan. Suurempiin kuntakokonaisuuksiin siirtyminen on eittämättä edessä, vaikka kaikki eivät suurkuntien erinomaisuuteen uskokaan. Näissä oloissa kotiseututyötä tekevän yhdistyksen merkitys kasvaa entisestään. Köyliö ei paikkakuntana häviä minnekään. Köyliö-seura tekee työtä vaalimalla kotiseutunsa upeaa menneisyyttä ja luomalla uskoa sen hyvään tulevaisuuteen.

Köyliö-seuralla on tulevina vuosina kuitenkin yksi suuri haaste. Edellinen Toivo Kossilan, Väinö Nummiston ja heidän ikäkautensa köyliöläisten yhdistys hiipui ikääntymisen ja väsymisen takia. Toivotaan, että nykyinen Köyliö-seura saa tulevina vuosina uusia puuhanaisia ja –miehiä nykyisten osaajien ja taitajien vanhetessa. Huoli voi olla turha. Onhan paikkakunnat täynnä virkeitä ihmisiä.

Köyliö-seuran työ on ollut kuluneen kymmenvuotiskauden aikana mittavaa, suorastaan ennätysellistä. Köyliö-seura on hakenut paikkansa nykyisten ja entisten köyliöläisten sydämissä. Sitä arvostetaan omassa pitäjässä ja sen ulkopuolellakin. Korkealaatuinen ja osaava työ hakee aina paikkansa tulevaisuudessakin. Työ ei ole mennyt hukkaan. Työ tekijäänsä kiittää.